

פתגמין

עלון לילדי ישראל בספס הארמית

דתלמודא

יו"ל ע"י תלמוד תורה "אור שמחה" לחסידי גור ערך

פרשת ח"י שרה תשע"ח

m באיזה עולם בחרת?! n

ר' קאפיל לא מבין בכלל את פונתו של הרבי מקאצק ותמה: "הא כל מאי דאשתעינא לרבנו (הרי כל מה שספרתי לרבנו) אית לי השתא בעלמא הדין?!"

ר' קאפיל קשישא ועתירא (הזקן והעשיר) קא עייל בניחותא (נכנס בנחת) לחדרו של הרה"ק ר' מנחם מנדל מקאצק זצ"ל ובידיה אחיד לחוטריה (בידו אוחו מקל) דרישיה חפא בדהבא (שלאשו מצפה בזהב) ואזל מתון מתון (והולך אט אט), וכל פלו אומר עשר וכבוד. והכי קא קריב לפתורא (וכך קרב לשלחו) דרביה, וקא אשתעי לרביה בפרוטרוט תוקפא דעתירותיה (עצם עשירותו), ועל פלא פרקמטיא, בתין ואפדני (וארמונות), חקלאין (שדות), אגניות דאית ליה בימא ופלהו ממונא דאית ליה..."

אבל, הסביר לו הרבי: "כל מאי דאמרת לי, הא שקלת מאגרא (לקחת משכרך) דעלמא דאתי (של העולם הבא). ואי הכי, לא שקלת מידעם (לא קבלת פלוס) בעלמא הדין..."

לאחר שסיים את כל התאור המפלג על עצמו, המתין לתשובתו של הרבי שלא אחרה לבוא: "יאות ושפיר (טוב ויפה), ברם מאי אית לך בעלמא הדין (ומה יש לך בעולם הזה)?"

מְדַרְשׁ פְּלִיאָה

מְתִי דִבֵּר אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּשָׁפָה הָאֲרָמִית? וּמְדוּעַ?

כְּתוּב בְּ"מְדַרְשׁ פְּלִיאָה" (סֵפֶר שֶׁל מְדַרְשִׁים פְּלִיאִים, שֶׁלֹּא כ"כ מוּבָנִים עַל פִּי פֶשֶׁט, רַק עַל יְדֵי דְרוּשׁ): "וּתְמַת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע, מְלַמֵּד שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן דִּבֵּר בְּאֲרָמִית!

אָמַר עַל כֵּן הִגְאֹן רַבִּי עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף זַצ"ל, שֶׁכְּתוּב בְּמְדַרְשׁ רַבָּה, שֶׁכָּל אָדָם וְאָדָם אַחַר פְּטִירְתּוֹ, מְגִיעַ בְּשָׂמַיִם לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּטַעֲנָה, שֶׁמִּפְנֵי שְׂאֵכֵל מֵעַץ הַדַּעַת נִקְנְסָה עַל כָּל הָעוֹלָם מִיָּתֵהּ, וְנִמְצָא שֶׁהוּא הַסְּתֵלֵק מִהָעוֹלָם בְּגִלְלַת חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן!!!

וְהַתְּשׁוּבָה שְׂאָדָם
הָרֵאשׁוֹן עוֹנָה
לְכָלֵם, שֶׁהוּא
עֲצָמוֹ עֲשָׂה רַק
חֲטָא אֶחָד בְּמִשְׁךְ
חַיָּיו שֶׁהָיוּ 930
שָׁנָה, וְהָאָדָם
הַזֶּה, שֶׁזָּה עֵתָה
נִפְטָר, עֲשָׂה יוֹתֵר
עֲבֵרוֹת מִמֶּנּוּ,
בְּמִשְׁךְ 70 שָׁנוֹת
חַיָּיו.

אָבֵל שָׂרָה אִמְנוּ
בָּאָה אֵלָיו לְאַחַר

פְּטִירְתָּה עִם דְּרִשְׁתַּת חַז"ל: "וַיְהִי־חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים" – מְדוּעַ נִכְפְּלָה הַמְּלָה שָׁנָה? אוֹמְרִים חַז"ל: "בֵּית עֶשְׂרִים כָּבֵת שִׁבְעָה: לְחֲטָא – שֶׁלֹּא חֲטָאָה כָּלֵל", וַיִּמָּה יַעֲנֶה לָּהּ אָדָם הָרֵאשׁוֹן? לָכֵן הוּא עֵבֵר לְדִבְרֵי בְּאֲרָמִית, וְאָמַר לָּהּ: אֲנִי לֹא לּוֹמֵד לְפִי הַחֲמֵשׁ רַק לְפִי הַתְּרַגּוּם אוֹנְקִלוֹס! שֵׁם כְּתוּב: "וְהוּוֹ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה וְעֶשְׂרִים וְשִׁבְעַת שָׁנִים", וְלֹא נִכְפְּלָה שֵׁם הַמְּלָה שָׁנָה, וְאִין מְקוֹם לְדַרְשָׁה זֹ, שֶׁאֵת נִפְטָרְתָּ לֹלָא חֲטָא...

פֿרשֶׁתָּא

תרגם אַת המלִים וְשַׁבֵּץ אוֹתָם בְּתַשְׁבִּיץ

- שְׂכִיחַ (4) _____
- טוֹבָא (4) _____
- מֵאִי (2) _____
- מֵאן (2) _____
- עֶבֶד (3) _____
- פְּלִיג (4) _____

			ח	ט	ט	ט
ט	ט	ט	י			
ט	ט	ט	י		ט	ט
ט	ט		ש		ט	ט
ט			ר		ט	ט
ט	ט	ט	ה		ט	ט

לִישְׁנָא

רשם אַת המספֿר הנכּוֹן לִיד התרגוֹם

- אַנְדֵּן 1 עֶבְדֵּי נָן
- בְּאִים _____
- אַנְדֵּן 2 אֲשַׁכַּחֲי נָן
- הוֹלְכִים _____
- אַנְדֵּן 3 עֵי יִלֵּי נָן
- יוֹצְאִים _____
- אַנְדֵּן 4 נֶחְתִּי נָן
- יורְדִים _____
- אַנְדֵּן 5 סִלְקֵי נָן
- יוֹשְׁבִים _____
- אַנְדֵּן 6 יְהִבֵּי נָן
- לוֹמְדִים _____
- אַנְדֵּן 7 שֶׁקְלֵי נָן
- לוֹקְחִים _____
- אַנְדֵּן 8 יִתְבִּי נָן
- מוֹצְאִים _____
- אַנְדֵּן 9 אֲדִלֵּי נָן
- נוֹתְנִים _____
- אַנְדֵּן 10

שִׁבְתָּא טַבָּא

אורְחָא דְאִנְשֵׁי דְכַד אָתִי מִלְכָּא לְגוֹ
 בֵּיתִיהוּ, אָנָן דְחָלִין (מְתִירָאִים) וּמְתַקְנֵי
 (וּמְכִינִים) לִיה לְבֵיתִיהוּ, וְנִפְקֵי מִבֵּיתִיהוּ
 בְּשַׁעֲתָא דְאָתָא מִלְכָּא, לְקַבְּלָא אֶפִּיָּה,
 מְשׁוּם הָכִי כִּד אָתִיא "שִׁבְתָּא מִלְכָּתָא" מְהַדְרִינָן אֶפִּיא לְקַבְּלָא

הטעם
 שְׂמִסְתוּבִים
 בְּאִמֵּרַת "בוֹאִי
 בְּשִׁלוּם"

אַפֿיה דַּנְשְׁבֶּתָא. (עפ"י רש"י ב"ק לב.)

גִּירָסָא

בְּחַר אֶת הַתְּרַגּוּם הַנָּכוֹן

אָגְרָא	☐ חוּמָה	☐ שְׂכָר	☐ גוּר	☐ שוּמַר
טְפִי	☐ טוּפִי	☐ מְקַצֵּת	☐ יוֹתֵר	☐ תֵּף
סִפָּא	☐ חֻרָב	☐ הַתְּחַלָּה	☐ סוּף	☐ מוּסָף
אִי	☐ מַדוּעַ	☐ אִם	☐ אוּר	☐ אָנִי
הַשְּׂתָא	☐ שְׁלָחוּ	☐ שְׁנָה	☐ שְׁעָה	☐ עֲכָשׁוּ

מִימָרָא

מִילּוֹת מִפֶּתַח הַמוֹפִיעִים הַרְבֵּה בְּגִמְרָא

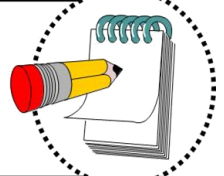
אִילִימָא

תְּרַגּוּם מִלּוּלֵי: אִם נֹאמֵר

הַסְּבֵר: הַגְּמְרָא מִשְׁתַּמֶּשֶׁת בְּמִלִּים אֵלּוּ כְּשֶׁרוֹצֵה לְנִסּוֹת מִהֲלֶךְ כְּדֵי לְהַבִּיא פְרוֹשׁ אוֹ הַלְכָה, אָבֵל אַחַר כֵּן הַגְּמְרָא דוֹחָה אֶת הַמְהַלֵּךְ הַזֶּה, וְלִכֵּן מֵיֵד בְּהַתְּחִלָּה הִיא אוֹמֶרֶת בְּלִשׁוֹן שֶׁל "אִם נֹאמֵר" – כִּי בְּסוּף זֶה נִדְחָה.

לְדַגְמָא: "מֵתִי נִץ הַחֲמָה' הַשְּׁבוּעַ?" –

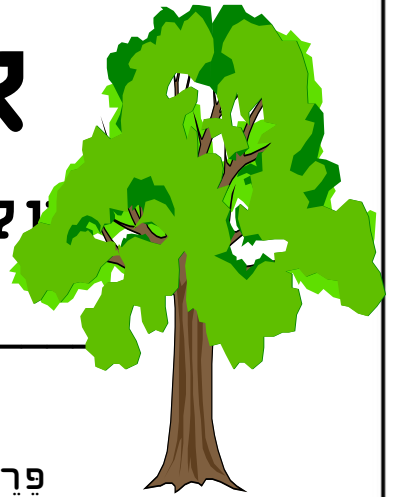
תְּרַגּוּמָא

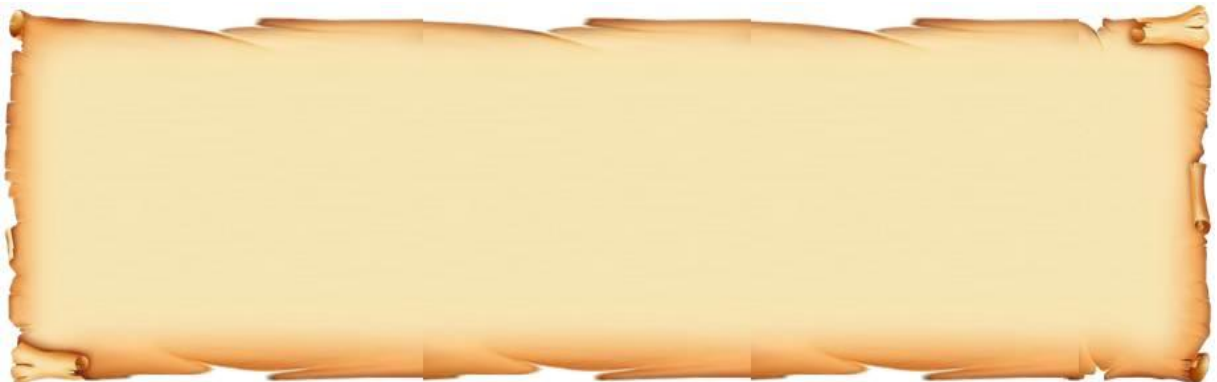
כְּתוּב אֶת הַמִּילָה הַנִּכְוָנָה מִתְּרַגּוּם אוֹנְקְלוֹס

אִי לָן

וְלִי שֵׁם מָה?

הַתְּשׁוּבָה
בְּתְרַגּוּם אוֹנְקְלוֹס
פֶּרֶק כ"ד פְּסוּק י"ז

שם התלמיד _____ ני"ו

סג'1 סג'2 סד'1 סד'2 סה'
סו'

□ מילאתי את התלוש על פי "תקנון פתגמין"